

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/11170
Către, 20 25 Luna 11 Ziua 06

CONSILIUL NAȚIONAL AL
AUDIOVIZUALULUI
REGISTRATURA
INTRARE Nr. 26740 RF
IEȘIRE
Ziua 04 Luna 11 Anul 2025

PARLAMENTUL ROMÂNIEI – CAMERA DEPUTAȚILOR

Palatul Parlamentului, Strada Izvor, nr. 2-4, sector 5, București

Referitor la: adresa dumneavoastră nr. 479/08.10.2025 – Plx. 353/13.10.2025,
înregistrată la CNA sub nr. 26740/14.10.2025

În atenția doamnei Ioana BRAN-VOINEA, Secretar general adjunct

Stimată doamnă Secretar general adjunct,

Întrunit în ședință publică în data de 4 noiembrie 2025, Consiliul Național al Audiovizualului a analizat „*Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal și a Legii audiovizualului nr. 504/2002*” (Plx. 353/2025) și a acordat **aviz nefavorabil**, cu următoarele observații:

Propunerea legislativă **Plx. 353/2023**, pe lângă modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul Penal, conține la **Art. II** completarea art. 28 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou alineat, alin. (9), cu următorul cuprins:

„(8) La sfârșitul calupurilor publicitare, difuzate în intervalul orar 18.00 - 22.00, cu excepția programelor dedicate copiilor, posturile de radio și televiziune sunt obligate să difuzeze, alternativ, următoarele mesaje de avertizare, cel puțin o dată pe zi fiecare:

«Determinarea unui minor cu vârsta mai mică de 16 ani la stabilirea unei relații asemănătoare aceleia dintre soți încalcă drepturile fundamentale ale copiilor și se pedepsește cu închisoarea.»

«Constrângerea unei persoane majore sau minore la încheierea unei căsătorii sau la conviețuire asemănătoare aceleia dintre soți, se pedepsește cu închisoare.»

«Oferirea oricăror servicii pentru ceremonii de nuntă sau logodnă pentru minori care nu au împlinit vârsta de 16 ani este infracțiune.»”

Aspecte generale:

Art. II din inițiativa legislativă **Plx. 353/2025** se aseamănă, prin comparație, cu alte demersuri legislative derulate în perioada 2022-2023, care vizau art. 28 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Inițial, în anul 2022, propunerea legislativă B372/09.06.2022 cu titlul „*Proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii*

nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală”, care la Camera Deputaților, în calitate de cameră decizională, cu nr. Plx. nr. 457/ 01.09.2022 a fost adoptată cu titlul „*Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a Legii audiovizualului nr. 504/2002*”, a devenit **Legea nr. 217/10.07.2023**, cu data de intrare în vigoare 14 iulie 2023.

Prin Art. III din Legea nr. 217/2023 se introducea un nou alineat la art. 28 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, alin. (8), care stabilea:

„(8) La sfârșitul calupurilor publicitare, difuzate în intervalul orar 18.00-22.00, cu excepția programelor dedicate copiilor, posturile de radio și televiziune sunt obligate să difuzeze următorul mesaj de avertizare:

Actul sexual comis de un major cu un minor sub 16 ani constituie viol, dacă diferența de vârstă este mai mare de 5 ani, și se pedepsește cu închisoarea.”

În continuare, în anul 2023 s-a demarat procedura legislativă Plx. 538/25.09.2023 privind modificarea alin. (8) al art. 28 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 534 din 22 iulie 2002, cu modificările și completările ulterioare, pentru care CNA a emis un punct de vedere prin adresa nr. 10769RF/04.10.2023. Față de Legea nr. 217/2023, Plx. 538/2023 adăuga la alin. (8) al art. 28 din Legea audiovizualului nr. 504/2002 expresia introductivă „*până la data de 31 decembrie 2023*”. **În data de 18.10.2023, procedura legislativă pentru Plx. 538/2023 a încetat.**

Subsecvent, s-a lansat o altă inițiativă (Senat: B601/18.10.2023, L591/23.10.2023; Camera Deputaților: Plx. 757/11.12.2023) cu titlul „*Proiect de Lege privind modificarea și completarea art. I din Legea nr. 217/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a Legii audiovizualului nr. 504/2002*”, care a fost adoptată și a devenit **Legea nr. 424/29.12.2023**, cu data de intrare în vigoare 01.01.2024.

Conform Legii nr. 424/2023, Art. III din Legea nr. 217/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și a Legii audiovizualului nr. 504/2002, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 634 din 11 iulie 2023, se abrogă.

Potrivit jurisprudenței din domeniul audiovizualului, înainte de adoptarea Legii nr. 424/29.12.2023 și ulterior abrogării alin. (8) al art. 28, în vigoare la acel moment (22.11.2023), pe rolul instanței a existat o acțiune de anulare (8166/2/12.12.2023) a unei decizii de sancționare emise de către CNA pentru încălcarea prevederilor art. 28 alin. (8) din Legea audiovizualului

nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare (Decizia nr. 654/22.11.2023). Pe parcursul judecării acțiunii, Curtea de Apel București a anulat Decizia nr. 654/22.11.2023 emisă de către pârâtul CNA, la care acesta a formulat recurs.

Potrivit Sentinței civile nr. 387/2024 din 11 martie 2024 a Curții de Apel București, „*până la intrarea în vigoare a dispozițiilor Legii nr. 217/2023 în privința modificărilor aduse Codului penal, în legislația penală nu era reglementată ca atare infracțiunea de viol asupra unui minor, ci fapta de viol săvârșită asupra unui minor constituită o formă agravată a infracțiunii de viol prevăzute și sancționate de art. 218 C. pen. În același timp, Codul penal nu conținea o mențiune referitoare la diferența de vârstă dintre minorul sub 16 ani și făptuitor, astfel cum prevede în prezent art. 218¹. (...) Cu alte cuvinte, norma legală pe care pârâtul pretinde că reclamanta ar fi încălcat-o, respectiv prevederile art. 28 alin. (8) din Legea nr. 504/2002, nu îndeplinea, la data presupusei fapte, condițiile calitative ale unei norme contravenționale, nefiind deopotrivă clară, precisă și previzibilă, punând destinatarii legii în imposibilitatea de a respecta conduita prescrisă fără a-și încălca alte obligații legale ce le incumbau”.*

Recursul formulat de CNA împotriva Sentinței civile nr. 387/2024 din 11 martie 2024 a Curții de Apel București – Secția a IX-a de contencios administrativ și fiscal este respins ca nefondat (pronunțare definitivă, 21 noiembrie 2024).

Aspecte de fond:

Prin Plx. 353/2025 se preconizează includerea unor infracțiuni noi în Codul Penal, precum incriminarea faptelor care vizează practicile de căsătorie și conviețuire forțate, iar, în acest sens, se stabilește un *„termen de intrare în vigoare după un interval de timp de la publicarea în Monitorul Oficial al României, care să permită informarea prin mijloace media audio-vizuale, pentru pregătirea populației în scopul adaptării conduitei astfel încât să nu intre în coliziune cu noua incriminare și să conformeze acțiunile sale noii legislații”*.

Alineatul nou propus pentru art. 28 urmărește să fie aduse la cunoștință modificările propuse în Codul Penal prin intermediul serviciilor media audiovizuale, care intră sub incidența Legii audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Față de acele mesaje intitulate *„mesaje de avertizare”* de la Art. II din proiect, considerăm că, deși norma propusă stabilește o obligație de difuzare, acestea se încadrează la categoria mesajelor de interes public, prin raportare la reglementările stabilite de Decizia CNA nr. 573/2025 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual, fiind calificate drept mesaje cu caracter noncomercial și care nu se includ în calculul duratei legale alocate publicității.

Totodată, trebuie să se țină cont de faptul că nerespectarea acestor dispoziții ale art. II din proiect conduce la aplicarea de sancțiuni, conform Legii audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare (amandă, somație). Potrivit art. 90 alin. (1) lit. g) din legea invocată, constituie contravenții programarea și furnizarea de programe, cu încălcarea prevederilor art. 28, iar, potrivit alin. (2) al aceluiași articol, faptele prevăzute la alin. (1) se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 200.000 lei.

Analizăm textul propus la Art. II din proiect și sub rezerva că norma propusă poate fi considerată ca o formă de ingerință în conținutul editorial, deși se are în vedere adoptarea unei obligații legale cu scop de interes public, cu precădere protecția minorilor.

Cu toate că proiectul de lege urmărește un scop legitim, poate fi considerată excesiv de intruzivă, dacă nu lasă spațiu pentru alegerea modului de transmitere a mesajelor respective de către fiecare radiodifuzor, mai ales că eventuale abateri de la obligație atrag sancțiuni aplicate din partea CNA, inclusiv amenzi sau somații publice.

În plus, o reglementare care adaugă conținut impus în afara controlului editorial poate crea un precedent pentru alte intervenții legislative viitoare, conținând dispoziții care contravin principiului independenței editoriale.

Având în vedere că furnizorii de servicii media audiovizuale au dreptul de a-și organiza conținutul editorial în mod liber, cu respectarea prevederilor legale, se poate recurge la campanii sprijinite de stat sau la campanii voluntare, nu impuse printr-o obligație stabilită de lege, pentru a se respecta echilibrul între interesul public și libertatea presei.

Referitor la Art. IV din proiect, potrivit căruia *„prevederile art. II intră în vigoare la trei zile de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al României și se aplică până la data de 30 iunie 2026”*, coroborat cu Art. III din proiect, unde se stabilește că *„prevederile art. I intră în vigoare la data de 1 martie 2026”*, constatăm că obligația de difuzare preconizată la art. II va produce efecte juridice doar pentru o perioadă limitată și că poate fi situația în care intră în vigoare înainte de data de 1 martie 2026, astfel, ar trebui să se aplice concomitent cu intrarea în vigoare a dispozițiilor art. I sau ulterior acestora.

Din perspectiva normelor de tehnică legislativă, inserarea alin. (9) propus pentru art. 28 din Legea audiovizualului nr. 504/2002, cu modificările și completările ulterioare, ar trebui să fie redată prin „(9)” în loc de „(8)” în expunerea textului „(8) *La sfârșitul calupurilor publicitare, (...)*”.

În concluzie, propunerea legislativă formulată prin Plx. 353/2025, deși urmărește un scop legitim, respectiv protecția minorilor și informarea publicului cu privire la noile incriminări privind căsătoria și conviețuirea forțate, ridică totuși probleme de proporționalitate și de respectare a libertății editoriale.

Obligația impusă radiodifuzorilor de a difuza, într-un format prestabilit, „*mesaje de avertizare*” cu caracter penal, chiar dacă sunt încadrabile în categoria mesajelor de interes public, poate fi percepută ca o ingerință excesivă în conținutul editorial, mai ales în contextul unor sancțiuni semnificative în caz de neconformare.

În pofida faptului că obligația are durată temporară, aplicabilitatea ei fiind tranzitorie, pentru viitor, se impune o abordare mai echilibrată, care să respecte atât interesul public, cât și independența editorială, prin promovarea unor soluții alternative, precum campaniile de informare susținute de stat, în locul impunerii legale rigide.

Cu deosebită considerație,

VALENTIN-ALEXANDRU JUCAN

VICEPRESEDINTE

